Тел: (018) 500-201, 500-203
Факс: (018) 4523-747

Трг краља Александра 11 18000 Ниш
п. фах 122

Универзитет у Нишу
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
Бр. 01-3509/1
10/11/2026. године

На основу члана 36. Правилника о мастер академским студијама права Служба за наставу и студентска питања даје следеће

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

1. Обавештава се јавност да су завршни мастер рад и Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада под називом „Компјутерски криминалитет", кандидата Стојковић Драгане, број досјеа М018/24-УП ,студента мастер академских студија права на Правном факултету у Нишу, примљени дана 10/11/2026. године и да се налазе у Библиотеци и на сајту Факултета.

2. Извештај и мастер рад доступни су, у року од 5 (пет) дана од дана истицања овог обавештења на огласну таблу Факултета, заинтересованим лицима у времену од 08,00 до 15,00 сати сваког радног дана.

3. Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада су саставни део овог обавештеања.

4. Ово обавештење истаћи на сајт и доставити Библиотеци.

СЛУЖБА ЗА НАСТАВУ И
СТУДЕНТСКА ПИТАЊА

E-mail: pravni@prafak.ni.ac.rs
E-mail: pravni@prafak.ni.ac.rs

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ
ПРИМЉЕНО: 10.11.2026.
Орг.јед.	Број	Прилог	Вредност
01	3503		

Катедри за кривичноправне науке
Правног факултета Универзитета у Нишу

На седници Катедре за кривичноправне науке одржане 05. 11. 2026. године начињен је Предлог заведен под бр. 01-3430, па је на основу члана 34. и 35. Правилника о мастер академским студијама права и чл. 38. Статута Правног факултета Универзитета у Нишу Декан Одлуком бр. 01-3463 од 06. 11. 2026. године образовао Комисију за писање извештаја за оцену и јавну одбрану завршног рада под називом: „Компјутерски криминалитет“, Драгане Стојковић, студенткиње мастер академских студија права (број досијеа М018/24-УП), у саставу: др Душица Миладиновић - Стефановић, редовни професор Правног факултета у Нишу, члан, председник Комисије; др Миомира Костић, редовни професор Правног факултета у Нишу, члан; и, др Дарко Димовски, редовни професор Правног факултета у Нишу, ментор, члан. Комисија за писање извештаја за оцену и јавну одбрану завршног рада, после детаљног прегледа завршног рада, Служби за наставу и студентска питања доставља

И З В Е Ш Т А Ј

Мастер рад под називом „Компјутерски криминалитет“, кандидата Стојковић (Драгослав) Драгане је написан на 63 странице компјутерски обрађеног текста, са проредом 1.5. Кандидаткиња је цитирање вршила у фуснотама (укупно 202). Литерарну подлогу рада чине 82 библиографске јединице, које обухватају домаћу и иностране научну и стручну литературу, монографије, уџбенике, научне чланке, мастер радове и докторске дисертације, релевантне прописе, судску праксу, статистичке податке, извештаје и електронске изворе.

Структурално је рад подељен у 5 дела: 1) Теоријско-криминолошки основи компјутерског криминалитета, 2) Етиолошке и феноменолошке карактеристике компјутерског криминалитета, 3) Нормативни оквир, 4) Облици компјутерског криминалитета и 5) Превенција и сузбијање компјутерског криминалитета.Такође, рад садржи увод, закључна разматрања, попис коришћене литературе, сажетак и кључне речи на српском и енглеском језику и биографију студента.

У уводу (стр. 1–4) кандидаткиња је изложила предмет рада, указујући на значај информационо-комуникационих технологија и њихов утицај на савремено друштво, као и на појаву и развој компјутерског криминалитета као специфичног облика савременог криминалитета. У циљу бољег разумевања предмета рада, кандидаткиња је

указала на основне појмовне и терминолошке одреднице компјутерског криминалитета, његове карактеристике и специфичности у односу на традиционалне облике криминалитета. Посебно су истакнути транснационални карактер, могућност анонимног деловања, брзина извршења, техничка сложеност, као и тешкоће у откривању и доказивању ових кривичних дела. Изложени су предмет и циљ рада, практични значај истраживања, полазна и посебне хипотезе, као и методи коришћени приликом израде рада. Кандидаткиња је навела да су примењени нормативни, историјски, компаративноправни, аналитички и аксиолошки метод, уз емпиријски приступ кроз анализу судске праксе, статистичких података, извештаја надлежних институција и доступних примера из праксе. На крају уводног дела дат је приказ структуре рада, који је конципиран у пет међусобно повезаних тематских целина

У првом делу мастер рада, под називом „Теоријско-криминолошки основи компјутерског криминалитета“ (стр. 5–12), кандидаткиња је обрадила основна теоријска и криминолошка питања од значаја за разумевање компјутерског криминалитета. У првом поглављу разматран је појам компјутерског криминалитета, при чему је посебна пажња посвећена различитим дефиницијама овог феномена, његовој правној природи и месту у систему криминалитета. Кандидаткиња је приказала схватања према којима се компјутерски криминалитет може посматрати као део других традиционалних облика криминалитета, али и становиште према којем представља посебну категорију криминалитета која захтева специфичан криминолошки и кривичноправни приступ. У наставку је приказан историјски развој компјутерског криминалитета, од првих злоупотреба рачунарских система до савремених облика криминалних активности повезаних са интернетом, дигиталним платформама, вештачком интелигенцијом и другим савременим технологијама. Посебно су анализиране основне карактеристике компјутерског криминалитета, као што су динамичност, транснационални карактер, висок степен анонимности, постојање „тамне бројке“, техничка сложеност и специфичности откривања и доказивања. У последњем поглављу овог дела приказане су различите класификације компјутерског криминалитета, укључујући поделу на компјутерски криминалитет у ужем и ширем смислу, као и класификације према природи дела и циљу који се њиме настоји остварити.

Други део рада, под називом „Етиолошке и феноменолошке карактеристике компјутерског криминалитета“ (стр. 13–22), посвећен је анализи узрока, мотива, начина извршења, последица и извршилаца компјутерског криминалитета.

Кандидаткиња је најпре анализирала различите факторе који могу утицати на настанак и развој компјутерског криминалитета, укључујући социо-економске, политичке, психолошке и факторе који произлазе из специфичности дигиталног окружења. Посебно је указано на значај анонимности, одсуства непосредног контакта са жртвом, доступности техничких средстава и све веће зависности друштва од информационих система. У наставку су обрађени циљеви и мотиви учинилаца, начини извршења кривичних дела и различити облици злоупотребе информационих технологија. Посебна пажња посвећена је последицама компјутерског криминалитета, које поред материјалне штете могу обухватити повреду приватности, злоупотребу података, нарушавање пословног угледа и угрожавање информационих система и критичне инфраструктуре. У последњем делу ове целине кандидаткиња је извршила типологију учинилаца, разматрајући аматере, професионалне криминалце и хакере, уз указивање на различите мотиве и степен техничког знања ових категорија извршилаца.

Трећи део рада, под називом „Нормативни оквир“ (стр. 23–28), представља анализу међународне и националне правне регулативе у области компјутерског криминалитета. У оквиру првог поглавља анализирана је међународна регулатива, са посебним освртом на Конвенцију Савета Европе о сајбер криминалу, познату као Будимпештанска конвенција, као и на допунске протоколе уз ову конвенцију. Кандидаткиња је приказала значај међународног усклађивања кривичноправних норми и механизама сарадње у области сузбијања компјутерског криминалитета. У другом поглављу анализиран је нормативни оквир Републике Србије, при чему је посебна пажња посвећена Кривичном законику и Закону о организацији и надлежности државних органа за борбу против високотехнолошког криминала. Поред наведених прописа, кандидаткиња је приказала и друге релевантне прописе који се примењују у области заштите од различитих облика компјутерског криминалитета.

Четврти део рада, под називом „Облици компјутерског криминалитета“ (стр. 29–46), посвећен је анализи најзначајнијих појавних облика компјутерског криминалитета. Кандидаткиња је овај део рада поделила на посебна поглавља у којима су обрађени компјутерска (рачунарска) крађа, компјутерска (рачунарска) превара, компјутерска (рачунарска) саботажа, компјутерски (рачунарски) тероризам, компјутерска (рачунарска) порнографија и дипфејк. У оквиру анализе компјутерске крађе посебно су обрађени крађа идентитета, крађа података, крађа лозинки, кодова и идентификационих бројева, као и савремени облици крађе повезани са фишингом и злоупотребом информационих система. У оквиру компјутерских превара анализиране

су нигеријске преваре, преваре ауторитета, спам преваре, преваре са наградама, преваре са злонамерним апликацијама и преваре у области електронског банкарства. Посебна пажња посвећена је компјутерској саботажи и компјутерском тероризму, као и специфичним облицима незаконитог садржаја и злоупотребе технологије у области компјутерске порнографије. На крају овог дела анализирана је појава дипфејка, са посебним освртом на могућности његове злоупотребе за преваре, уцене, манипулацију и друге облике противправног понашања.

Пети део рада, под називом „Превенција и сузбијање компјутерског криминалитета“ (стр. 47–51), представља завршну тематску целину рада и посвећен је механизмима превенције и сузбијања компјутерског криминалитета. У првом поглављу, „Друштвена контрола“, кандидаткиња је анализирала формалне и неформалне механизме контроле, указујући на значај превентивног деловања, развијања безбедносне културе, дигиталне писмености и одговорног понашања корисника информационих технологија. Посебно су размотрене мере индивидуалне превенције, као што су употреба техничких средстава заштите, јединствених и сложених лозинки, вишефакторске аутентификације и резервних копија података, као и значај образовања и подизања свести о дигиталним ризицима. У другом поглављу, „Улога институција“, анализирано је деловање специјализованих државних органа Републике Србије, пре свега Посебног одељења за борбу против високотехнолошког криминала, органа Министарства унутрашњих послова и Националног ЦЕРТ-а, уз указивање на значај дигиталне форензике, обезбеђивања електронских доказа и техничких и кадровских капацитета. У трећем поглављу, „Међународна сарадња“, кандидаткиња је указала на транснационални карактер компјутерског криминалитета и значај међународне сарадње у откривању учинилаца, прикупљању електронских доказа и вођењу кривичних поступака, уз посебан осврт на Будимпештанску конвенцију и облике сарадње путем међународних организација.

У „Закључку“ (стр. 52–53) кандидаткиња је сумирала резултате истраживања и указала на специфичности компјутерског криминалитета као динамичног и транснационалног облика савременог криминалитета. Посебно је истакнуто да развој дигиталних технологија, поред бројних позитивних ефеката, ствара и нове могућности за противправно понашање, што захтева континуирано прилагођавање правног и институционалног система. Кандидаткиња је указала да нормативни и институционални механизми Републике Србије представљају значајну основу за борбу против компјутерског криминалитета, али да ефикасно сузбијање ове појаве захтева

континуирано унапређивање законодавства, јачање институционалних и техничких капацитета, превентивно деловање, развој безбедносне културе и међународну сарадњу. На основу спроведене анализе, кандидаткиња закључује да је полазна хипотеза рада потврђена.

Закључак и предлог

После детаљног разматрања мастер рада кандидаткиње Драгане Стојковић под називом „Компјутерски криминалитет“, можемо закључити да пред кандидаткињом није био једноставан задатак. Требало је, наиме, сагледати и анализирати сложену и динамичну појаву компјутерског криминалитета, уз коришћење релевантне домаће и иностране научне и стручне литературе, позитивноправних прописа, међународних докумената, праксе надлежних органа, статистичких и других доступних извора.

Компјутерски криминалитет представља један од значајних изазова савременог друштва, чији развој непосредно прати динамичан напредак информационо-комуникационих технологија. Кандидаткиња је у раду дала целовит преглед појма, основних карактеристика, узрока, последица и најзначајнијих облика испољавања компјутерског криминалитета, указујући на специфичности овог облика криминалитета, пре свега анонимност учинилаца, брзину извршења, техничку сложеност откривања и доказивања, као и његов изражен транснационални карактер. Посебна пажња посвећена је правном оквиру којим је ова област уређена у Републици Србији и међународном праву.

Значај овог рада огледа се у томе што су у оквиру једне целине обједињени теоријско-криминолошки, етиолошки, феноменолошки и правни аспекти компјутерског криминалитета, као и питања његове превенције и сузбијања. Кандидаткиња је посебно анализирала нормативни и институционални оквир Републике Србије, при чему је указала на значај усклађивања домаћег система са међународним стандардима, нарочито са стандардима успостављеним Будимпештанском конвенцијом, као и на значај посебних механизама за борбу против високотехнолошког криминала. У раду је истовремено указано на потребу континуираног прилагођавања правног и институционалног система динамичном технолошком развоју.

Међу посебним квалитетима по којима се издваја овај мастер рад јесте свеобухватно сагледавање проблема компјутерског криминалитета, које превазилази пуко приказивање нормативних решења. Кандидаткиња је, поред анализе правног

оквира, обрадила и институционалне механизме за откривање и сузбијање овог облика криминалитета, као и значај превенције, безбедносне културе, дигиталне писмености и техничких капацитета. Посебно је указано на значај сарадње државних органа, приватног сектора и међународних организација, као и на неопходност међународне сарадње имајући у виду прекогранични карактер компјутерског криминалитета.

Кандидаткиња се у раду није задржала само на дескриптивном приказу постојећих теоријских и нормативних решења, већ је кроз њихову анализу указала на кључне изазове које савремени развој дигиталних технологија поставља пред кривичноправни и институционални систем. У том смислу, посебно је истакнуто да ефикасна борба против компјутерског криминалитета не може бити заснована искључиво на репресивном деловању државних органа, већ захтева свеобухватан приступ који обухвата превенцију, развој безбедносне културе, подизање нивоа дигиталне писмености, унапређење техничких капацитета и јачање међународне сарадње.

У закључним разматрањима кандидаткиња је истакла да Република Србија има успостављен систем кривичноправне заштите који у значајној мери прати међународне стандарде, али да брз развој технологије и појава нових облика дигиталних злоупотреба захтевају континуирано прилагођавање законодавства и јачање институционалних капацитета. Такође је указала на значај међународне сарадње, имајући у виду да откривање учинилаца и обезбеђивање електронских доказа често захтевају координисано деловање више држава, размену информација и примену заједничких стандарда. На основу спроведене анализе кандидаткиња је закључила да постојећи нормативни и институционални механизми Републике Србије представљају значајну основу за борбу против компјутерског криминалитета, али да је њихово непрекидно усавршавање неопходно.

Стога, Комисија закључује да мастер рад кандидаткиње Драгане Стојковић, под називом „Компјутерски криминалитет“, представља резултат самосталног истраживачког рада из области кривичног права и криминологије. Кандидаткиња је у раду систематизовала и анализирала релевантну правнотеоријску литературу, позитивноправне прописе, међународне документе и доступну праксу надлежних органа, а резултатима спроведене анализе указала на основне карактеристике компјутерског криминалитета, нормативне и институционалне механизме његовог сузбијања, као и на изазове који произлазе из динамичног развоја дигиталних технологија. Пошто су испуњени услови предвиђени чланом 36. Правилника о мастер

студијама Правног факултета у Нишу, Комисија сматра да је мастер рад „Компјутерски криминалитет“ кандидаткиње Драгане Стојковић подобан за јавну одбрану, па предлаже Комисији за докторске и мастер студије Правног факултета у Нишу да усвоји Извештај о оцени мастер рада и његовој подобности за јавну одбрану.

У Нишу, 06. 11. 2026. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

проф. др Душица Миладиновић Стефановић
редовни професор Правног факултета у Нишу, члан,
председник Комисије

проф. др Миомира Костић
редовни професор Правног факултета у Нишу,члан

проф. др Дарко Димовски
редовни професор Правног факултета у Нишу,
ментор, члан